

Twaalf pinguïns

11 september 2013



In de muziekers circuleerde enige tijd geleden het bericht, dat de Britse psychologe/pianiste Chia-Jung Tsay een experiment heeft uitgevoerd, waarbij een aantal proefpersonen een video moest bekijken waarin drie musici in de finale van een hoogwaardig muziekconcours optraden. De onderzoekster liet daarbij verschillende proefpersonen de video op drie manieren ervaren: met alleen beeld, met alleen geluid en met de complete combinatie van beeld en geluid. En wat bleek, u voelt het al aankomen, met alleen beeld werd vaker de concourswinnaar voorspeld dan met alleen

geluid of de combinatie van beeld en geluid.

Nu mag van mij alles, maar dit soort sociaal psychologische apekool valt in - wat Wim Kan eens heeft genoemd - de categorie 'twaalf pinguïns maal tweede paasdag'. Je vraagt je af waar mevrouw Tsay naar op zoek was. Denkt ze dat haar proefje heeft aangetoond dat bij audities voor muziekensembles beter zonder geluid kan worden gemusiceerd? Dan is ze niet goed wijs. Vindt ze dat de uitkomst betekent dat muziek beter te genieten valt als er door musici vooral veel wordt bewogen? Dan maakt ze een denkfout (zie: www.sympag.nl/archief/stemmen.html). Wil ze bewijzen dat proefspelen voor een muzikale post achter een gordijn moet plaatsvinden? Dat gebeurt al.

Misschien zie ik iets over het hoofd, maar de wetenschappelijke relevantie van dit experiment lijkt mij nul. Van al dat turven bij wat iemand hoort en ziet valt geen chocola te maken als - zoals hier - een zinnig criterium ontbreekt. Let wel, hier speelden drie musici van groot kunnen (ze werden geselecteerd voor de eindronde van een hoogwaardig muziekconcours) en tussen zulke kandidaten is het kwaliteitsverschil gering. Dan gaan bij de uiteindelijke beoordeling niet-artistieke zaken een relatief grotere rol spelen. Staat iemand je aan of staat iemand je tegen. Zit zijn haar niet goed of draagt ze verkeerde oorbellen. En dan zien we nog maar af van de vraag of de uitgevoerde compositie in de categorie weezin of voorkeur van de proefpersoon valt. Ongelijksoortige zaken die, bij kandidaten van gelijke kwaliteit, voor de beoordelaar het dubbeltje net de andere kant op kunnen doen laten vallen.

Blijkbaar is muziek door haar hoge abstractie extra aantrekkelijk voor pseudo geleerdheid. Zo liet eens een Amerikaanse universiteit de computer de 42-ste symfonie van Mozart componeren. De machine deed dat door Wolfgangs oorspronkelijke 41 symfonieën op hun karakteristieken te ontleden en die met nog niet bestaande riedeltjes opnieuw te activeren. En waarachtig, de mensen die het hoorden riepen allemaal dat het sprekend als Mozart klonk [Stemmen](#).

Vleeseters zijn agressiever dan vegetariërs, mannen met grote testikels zorgen minder goed voor hun kinderen en de wetenschap is een kristallen bol.

